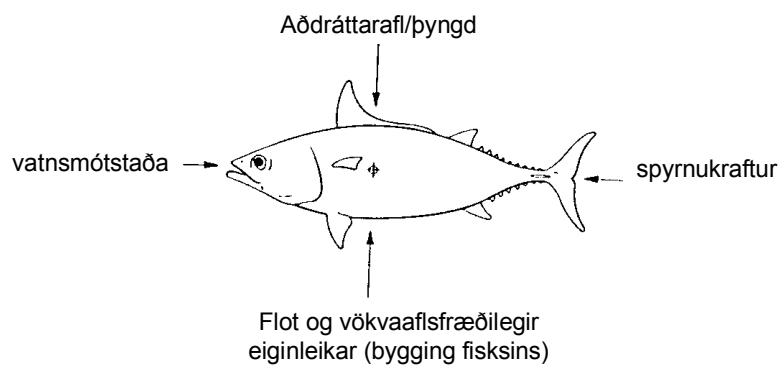

IV. Sund og hreyfing

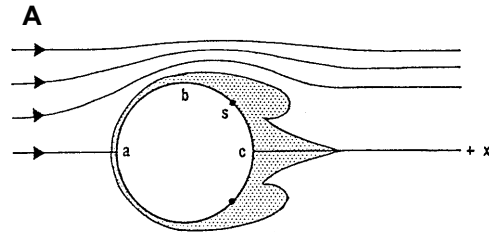
1. Vatnsmótstaða
2. Vöðvar
3. Sund
4. Uggar: stöðugleiki og hreyfihæfni

Bls. 101-108 í DF eða 25-28 í Fishes

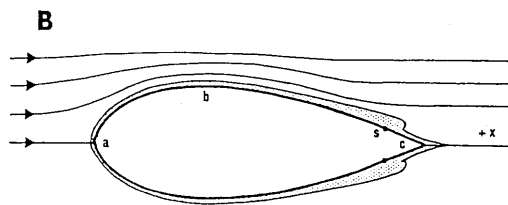
Vatnsmótstaða

Vatnsviðnám og núningsmótstaða

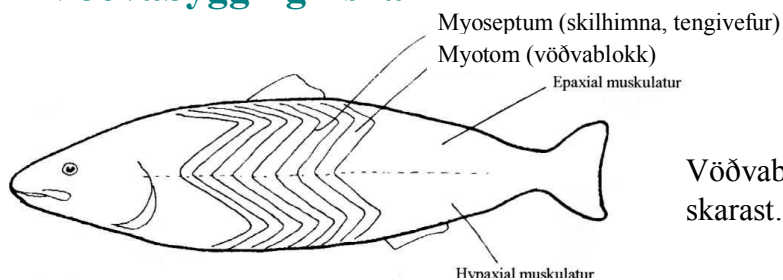
Vatnið næst hlutum flæðir hægar og þau vatnsmólikúl sem er næst yfirborði hlutarins hreyfast ekki neitt.

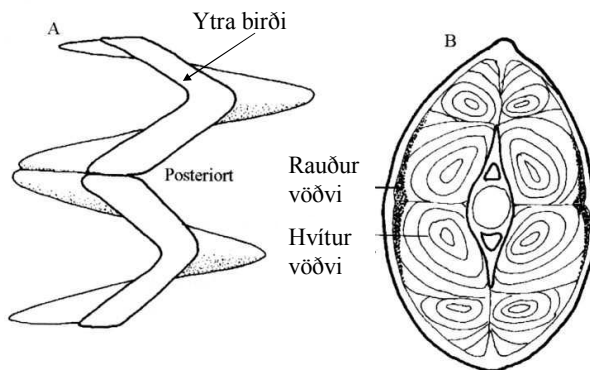
Hluttur sem er straumlínulaga verður fyrir minni vatnsmótstöðu.

Ýtarefni: <http://www.csuchico.edu/~pmaslin/ichthy/loco.html>

Vöðvabygging fiska

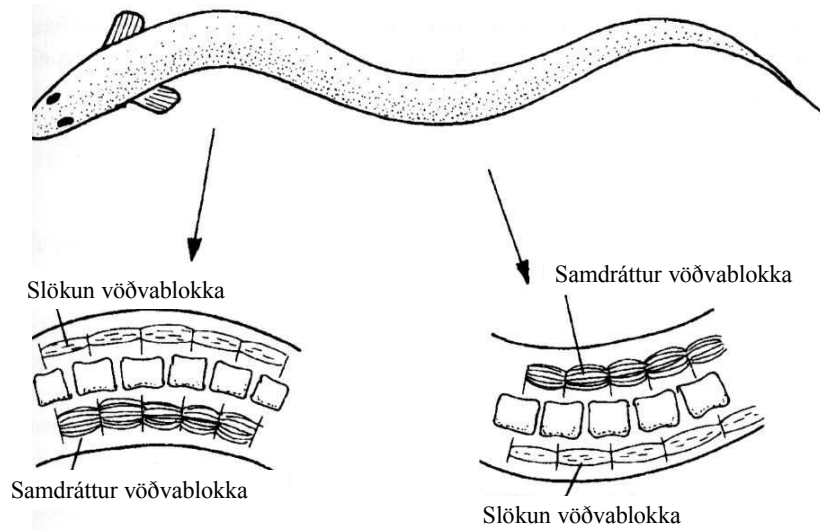

Vöðvablokkirnar skarast.

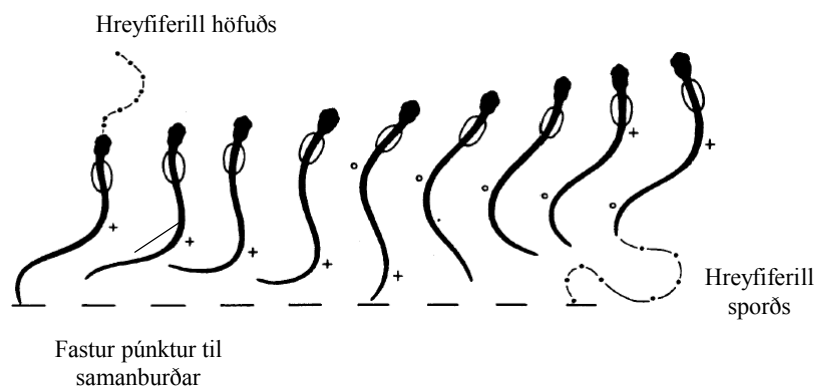

Tvennskonar vöðvar: Rauðir og hvítir

Sund fiska byggir á bylgjum samdráttar í vöðvablokkum aftur eftir bolnum. Þannig spyrnir fiskurinn frá sér vatni en vatnið veitir nægjanlega mótstöðu til að fiskurinn ýtist áfram

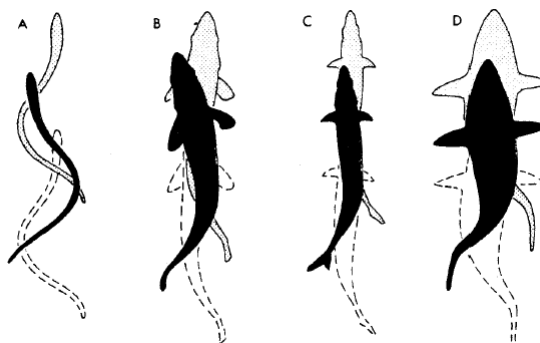

Sund síldarlirfu anguillform - álasund

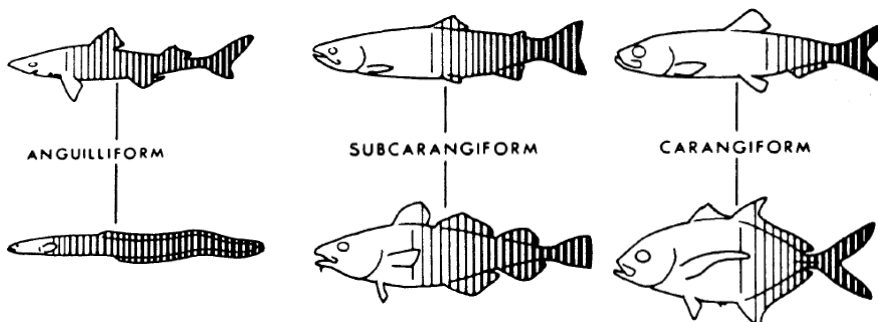

Þróun suns

Anguilliform ⇒ Subcarangiform ⇒ Carangiform ⇒ Thunifrom

Minna “YAW” og aukinn hraði

Svo til allur búkurinn er notaður til suns. Mikil hliðarhreyfing. Mikið viðnám og nær ógerlegt að syna á mjög miklum hraða

Aftari hluti (1/2-2/3) búksins notaður til suns. Smá hliðarhreyfing (“yaw”)

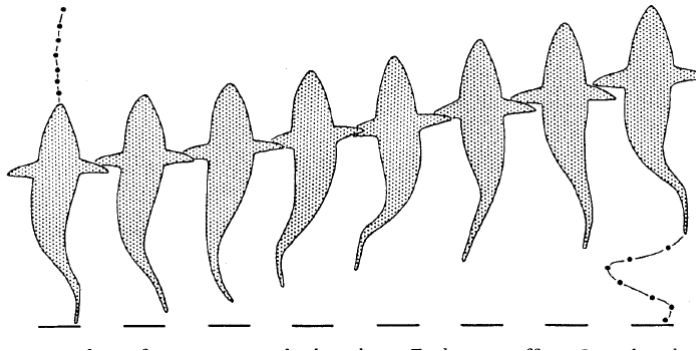
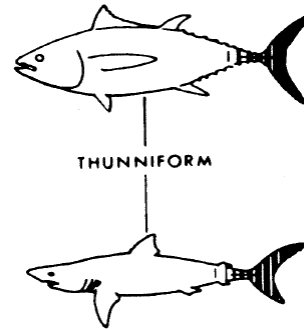
Aftari hluti (1/3) búksins notaður til suns. Lítil hliðarhreyfing. ATH aðlögun sem dregur úr hættu á mikilli hliðarhreyfingu höfuðs og framhluta !!

Túnfiskasund

Mikill slagkraftur

Svo til engin hliðarsveifla !

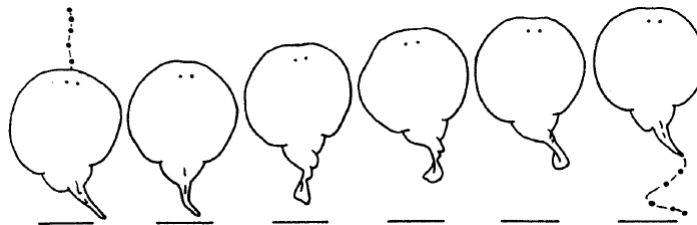
Mikill Sundhraði !

Ostraciiform

Einungis sporðurinn

hreyfist !

Tetradontiform sund

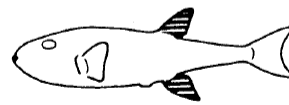
Synda með bak og raufar uggum
(median fins)

AMIIFORM

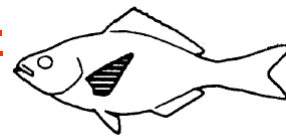

GYMNOTIFORM

TETRAODONTIFORM

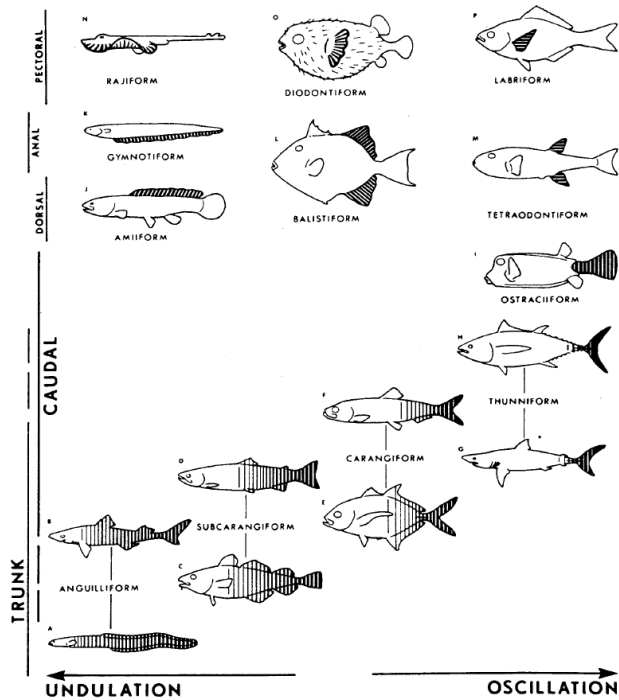
Lapriform eða Rajiform -
Skötusund
Synda með eyruggunum

LABRIFORM

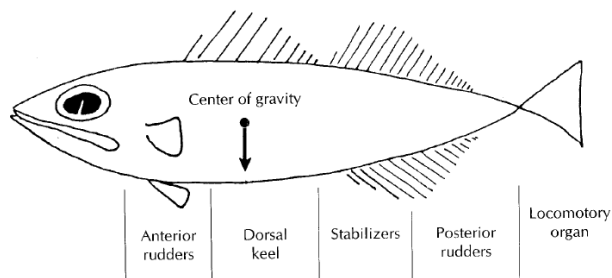

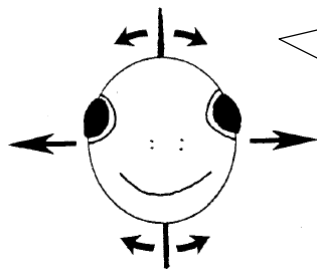
Manta, *Mobula diabolis*

Uggar: Stöðugleiki og hreyfihæfni

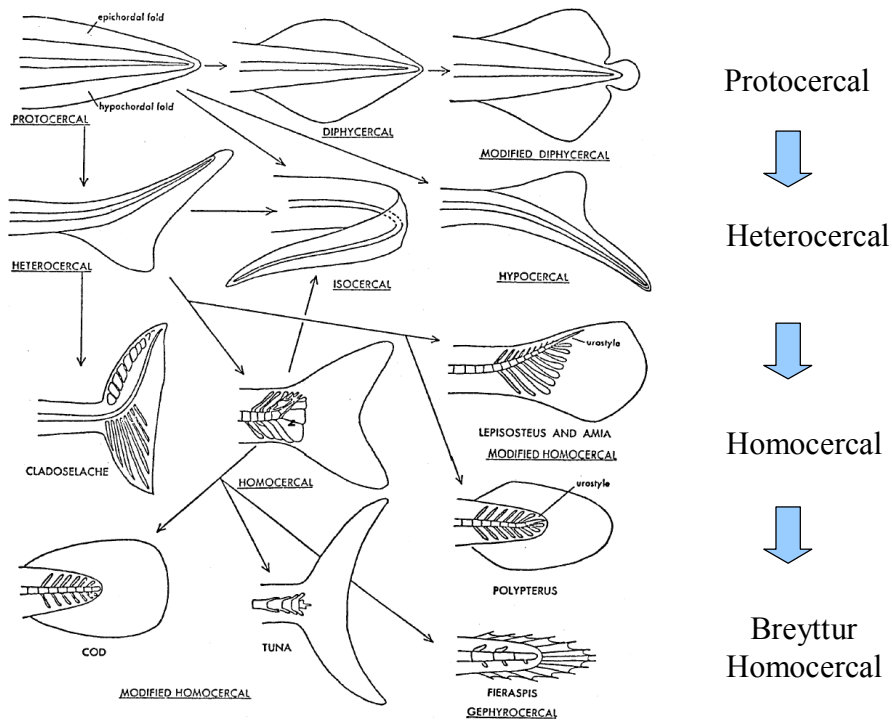
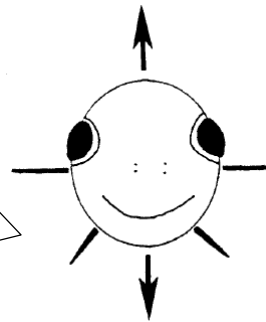
1. Spyrna fram á við
2. Stýra í lóðréttu og láréttu plani
3. Bremsa og bakka

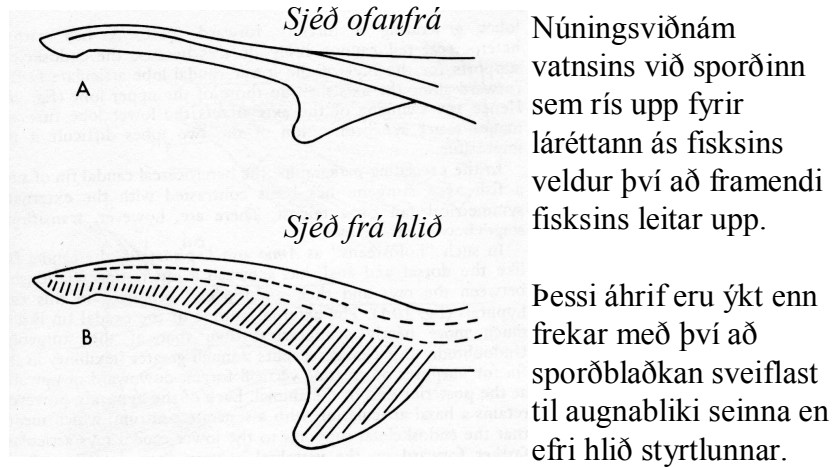
Óparaðir uggar: Sporður, bak- og raufaruggar – sjá um stöðugleika og varna því að fiskurinn velti á hliðin eða snúist um lengdaröxulinn.

Paraðir uggar: Eyr- og kviðaruggar. Mikil þróunarleg fjölbreytni. Gegna oftast því hlutverki að sporna við upp og niður hreyfingu þannig að fiskurinn höggvi ekki (“pitching”). Stjórna lárétttri stillingu búksins

Heterocercal sporður

Homocercal sporður

1. Geta hreyft einstaka geisla og myndað þannig lóðréttu bylgjuhreyfingu sem gengur upp og niður blöðkuna.
2. Geta sveifla báðum blöðkunum fram og til baka á samstilltan hátt og myndað þannig mikinn slagkraft og synt áfram með miklum hraða